

azért a próbára elég nagy számú talpfát vesznek. Midőn a „Compagnie de l' Est“ a talpfa impregnálást vállalkozói által készítette, minden száz darab közül ötöt mértek meg.

Miután a felhasznált creosot mennyiségét jelenleg már mindennap végén, vagy minden telítés után pontosan meghatározhatják, s így az eljárás eredményéről biztos meggyőződést szerezhetnek maguknak, e próbamérések elmaradnak.

Hanem egy 20 mm átmérőjű furóval a sántalp fekvésére kifaragott helytől 10 cm távolságban mind a két oldalon lyukakat fúrnak. A forgácsokból és a lyuk falaiból könnyű szerrel következtetni lehet: jól végeztetett-e a telítés, avagy csak felületesen.

Végül fel kell említenem, hogy a sántalp helyét még a telítés előtt szükséges kifaragni és elkészíteni. A gép, melyet Amagnéban e célra használnak, M. Guillaume mérnök által tökéletesített és teljesen megfelel feladatának. A sántalp helyének e géppel való elkészítése talpfánként 0.<sub>15</sub> frankba kerül.

## Az erdészet 1885. évi költségvetése.

Az alábbiakban közöljük az 1885. évi államköltségvetés alapján a kincstári erdőkre, az erdők állami felügyeletére és az országos erdei alapra vonatkozó költségvetéseket, melyek részletes tájékozást adnak az iránt, hogy az állam részéről mily kiadások fedeztetnek az ország erdőségeinek fentartása érdekében, s hogy az állam tulajdonában lévő erdők mily jövedelmet adnak s mily adóval és költséggel kezeltetnek.

Egyidejűleg czélszerűnek látjuk közölni azon indokolást is, melylyel a költségvetés a törvényhozás elé terjesztetett.

## I. Állami erdők.

*Az állami erdőknél az 1885. évre előirányzott rendes kiadások és bevételek, összehasonlítva az 1884. évi költségvetés tételeivel, a következő táblázatban sommásan és rovatonként vannak előtüntetve.*

| Rovat |                                                                                       | 1885.           | 1884.     | Az<br>1885. évre<br>tehát |          |
|-------|---------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|-----------|---------------------------|----------|
|       |                                                                                       | évi előirányzat |           | több                      | kevesebb |
|       | <b>Kiadás. 7. czim.</b>                                                               |                 |           |                           |          |
|       | <b>Kezelési kiadások.</b>                                                             |                 |           |                           |          |
| 1     | Személyi járandóságok . . . . .                                                       | 841.797         | 847.575   | .                         | 5.778    |
| 2     | Irodai és szolgatartási átalányok . . . . .                                           | 14.211          | 10.080    | 4.131                     | .        |
| 3     | Egyéb irodai költségek . . . . .                                                      | 27.204          | 28.890    | .                         | 1.686    |
| 4     | Lótartási átalányok . . . . .                                                         | 99.630          | 117.950   | .                         | 18.320   |
| 5     | Utazási költségek . . . . .                                                           | 89.200          | 72.098    | 17 102                    | .        |
| 6     | Kezelési épületek fentartása . . . . .                                                | 72.500          | 74.806    | .                         | 2.306    |
| 7     | Jutalmak és segélyek . . . . .                                                        | 12.130          | 12.030    | 100                       | .        |
| 8     | Egyéb előre nem látott költségek . . . . .                                            | 12.706          | 14.647    | .                         | 1.941    |
|       | Összeg                                                                                | 1,169.378       | 1,178.076 | .                         | 8.698    |
|       | <b>Közterhek.</b>                                                                     |                 |           |                           |          |
| 9     | Adó és egyéb közköltségek . . . . .                                                   | 559.539         | 589.606   | .                         | 30.067   |
| 10    | Egyházi és jótékony célok . . . . .                                                   | 15.566          | 17.588    | .                         | 2.022    |
|       | Összeg                                                                                | 575.105         | 607.194   | .                         | 32.089   |
|       | <b>Üzleti költségek.</b>                                                              |                 |           |                           |          |
| 11    | Erdőrendezés . . . . .                                                                | 49.850          | 49.300    | 550                       | .        |
| 12    | Tüzifa vágatás és szállítás . . . . .                                                 | 870.503         | 837.238   | 33.265                    | .        |
| 13    | Épület- és műszerfavágatás és szállítás . . . . .                                     | 553.273         | 550.793   | 2.480                     | .        |
| 14    | Fagyártmányok előállítása . . . . .                                                   | 151.032         | 152.880   | .                         | 1.848    |
| 15    | Faszén termelése és szállítása . . . . .                                              | 221.632         | 198.835   | 22.797                    | .        |
| 16    | Erdőművelés . . . . .                                                                 | 103.790         | 101.900   | 1.890                     | .        |
| 17    | Mellékhaszonvételek . . . . .                                                         | 23.120          | 25.168    | .                         | 2.048    |
| 18    | Üzleti épületek s szállítási eszközök . . . . .                                       | 260.135         | 273.759   | .                         | 13.624   |
| 19    | Anyagok és termények vásárlása . . . . .                                              | 81.700          | 82.473    | .                         | 773      |
| 20    | Leltári tárgyak beszerzése . . . . .                                                  | 32.511          | 31.591    | 920                       | .        |
| 21    | Egyéb előre nem látható költségek . . . . .                                           | 34.767          | 34.412    | 355                       | .        |
|       | Összeg                                                                                | 2,382.313       | 2,338.349 | 43.964                    | .        |
|       | Kiadások összege                                                                      | 4,126.796       | 4,123.619 | 3.177                     | .        |
| 22    | Az állami kezelés alá átvett községi erdők kezelési költségére . . . . .              | 19.250          | .         | 19.250                    | .        |
| 23    | Uradalmi ügyészségek költségeinek megtérítése az erdészeti jogképviselétért . . . . . | .               | 25.000    | .                         | 25.000   |
|       | Összesen                                                                              | 4,146.046       | 4,148.619 | .                         | 2.573    |



| Rovat |                                                                                   | 1885.           | 1884.     | Az<br>1885. évre<br>tehát |          |
|-------|-----------------------------------------------------------------------------------|-----------------|-----------|---------------------------|----------|
|       |                                                                                   | évi előirányzat |           | több                      | kevesebb |
|       | <b>Bevétel. 4. czim.</b>                                                          |                 |           |                           |          |
| 1     | Főhasználat :                                                                     |                 |           |                           |          |
|       | a) tűzifa . . . . .                                                               | 1,769.664       | 1,753.835 | 15.829                    | .        |
|       | b) épület- és műszerfa . . . . .                                                  | 2,801.693       | 2,852.258 | .                         | 50.565   |
|       | c) fagyártmányok . . . . .                                                        | 439.300         | 399.130   | 40.170                    | .        |
|       | d) faszén . . . . .                                                               | 433.109         | 415.259   | 17.850                    | .        |
| 2     | Mellék-haszonvételek . . . . .                                                    | 608.330         | 591.438   | 16.892                    | .        |
| 3     | Anyagok és termények . . . . .                                                    | 30.798          | 30.378    | 420                       | .        |
| 4     | Leltári tárgyak . . . . .                                                         | 9.787           | 9.650     | 137                       | .        |
| 5     | Téritmények . . . . .                                                             | 4.384           | 6.130     | .                         | 1.746    |
| 6     | Egyéb bevételek . . . . .                                                         | 130.610         | 114.495   | 16.115                    | .        |
|       | Bevételek összege                                                                 | 6,227.675       | 6,172.573 | 55.102                    | .        |
| 7     | Az állami kezelés alá átvett községi<br>erdők kezeléséért fizetett költségtérítés | 19.250          | .         | 19.250                    | .        |
|       | Összesen                                                                          | 6,246.925       | 6,172.573 | 74.352                    | .        |

A fennebbi részletezés szerint az állami erdők 1885. évi összes rendes bevétele . 6,246.925 frttal, a rendes kiadások összege pedig . . . 4,146.046 „  
és így a tiszta jövedelem . 2,100.879 frttal lett a költségvetésbe felvéve.

Az állami erdők 1885. évi előirányzatát az 1884. évi költségvetéssel összehasonlítva, kitűnik, hogy az 1885. évben remélhető rendes bevétel nagyobb . . . . . 74.352 frttal, a rendes kiadás pedig kevesebb . . . . . 2.573 „

a tiszta jövedelem tehát kedvezőbb . 76.925 frttal.

A kiadások és bevételek egyes rovatainál mutatkozó eltérések a következő részletezésben vannak indokolva.

**Kezelési kiadások. 1—8. rovat.** A kezelési kiadások összes nyolcz rovatán az 1884. évi össznél 8.698 frttal kevesebb szükségeltetik. Ezen megtakarítás a Horvátországban életbe léptetendő új tiszti és altiszti szervezés eredménye, mely szerint az ottani illetmények a Magyarországon érvényben lévő fizetési rendszerrel összhangzásba hozattak. Ugyan-



csak legnagyobb részben ezen körülménynek kifolyását képezik a kezelési kiadások egyes rovatain mutatkozó eltérések is, nevezetesen: „a személyi járandóságok” rovatán előforduló 5.778 frt, az „egyéb irodai költségek” rovatán mutatkozó 1.686 frt, a „lótartási és utazási átalányok” rovatán kitüntetett 18.320 frtnyi kisebb szükségletek, ellenben „az irodai és szolgatartási átalányok” rovatán előforduló 4.131 frt, és „az egyéb utazási költségek” rovatán mutatkozó 17.102 frtnyi több kiadások. Az államerdészetnél Magyarországon érvényben lévő fizetési rendszernek Horvátországban leendő alkalmazása ugyanis az eddigi kiadásokat „a személyi járandóságok”, „egyéb irodai költségek” és a „lótartási és utazási átalányok” rovatain apasztotta, mert több tiszti rangfokozatban a fizetések leszállítottak, az irodai költségek felszámítása helyett átalányok állapítottak meg, az utazásokkal kapcsolatos napidij-átalányok pedig megszüntetettek. Ellenben az érintett változás „az irodai és szolgatartási átalányokat” és „az egyéb utazási költségeket” azért emelte, mert „az egyéb irodai költségek” rovatán előírányzott hitelből felszámítás útján érvényesített költségek helyett irodai átalányok szabattak ki, hogy továbbá jövőre az erdőőri személyzet is mérsékelt irodai átalánynyal lett ellátva, és mert végre utazási átalányok helyett a kezelés érdekeinek előmozdítása végett, az üzleti és kezelési helyeknek gyakori látogatását biztosító korlátozott napidijak rendszeresítettnek.

A „kezelési épületek fentartása” czimű rovaton előforduló 2.306 frtnyi és „az egyéb előre nem látott költségek” rovatán előírányzott 1.941 frtnyi kisebb kiadás a tényleges szükséglet kevesbedésében leli indokát.

**Közterhek.** 9—10. rovat. Az ezen két rovaton előírányzott összeg az 1884. évi kiadásnál 32.089 frttal kisebb, s a tényleges állapotnak megfelelően vétetett fel.

**Üzleti költségek.** 11. *Erdőrendezés.* A csekély 550 frtnyi kiadási többlet az előrelátható szükséglet szerint lett előírányozva.

12. *Tűzifa vágatás és szállítás.* A megelőző évi kiadás-hoz képest 33.265 frttal magasabban előírányzott összeg ré-



szint a megfogyott tűzifa készletnek kiegészítésére, részint a munkabérek emelkedése miatt szükséges.

13. *Épület- és műszerfa vágatása és szállítása.* A 2.480 frtnyi több kiadás, noha a megfelelő bevételi rovat alatt bevételi kevesblet mutatkozik, mégis szükséges és indokát a munkabérek általános emelkedésében leli.

14. *Fagyártmányok.* Az 1.848 frtnyi kisebb kiadás onnan származik, hogy az 1885-ik évben kevesebb üzleti szerek fognak szükségeltetni.

15. *Faszén.* Az 1885. évre előirányzott 22.797 frtnyi nagyobb kiadás a rónicz-tiszolczi vas- és a nagybányai fémkohászat nagyobb szénszükségletének kielégítése miatt szükséges.

16. *Erdőművelés.* Az 1.890 frtnyi több kiadás az erdősítéshez szükséges csemeték fokozottabb mértékű neveléséből származik.

17. *Mellékhaszonvételek.* A 2.048 frtnyi kisebb kiadás indokát abban leli, hogy a mellékhasználati termények: mint mész, hamuzsir, téglasat. az 1885. évben a várható szükségletnek megfelelő korlátoltabb mértékben fognak kiállíttatni.

18. *Üzleti épületek és szállítási eszközök fentartása.* A 13.624 frtnyi kiadási kevesblet onnan származik, hogy az 1885. évben javítás és átépítés alá kerülő üzleti és szállítási épületeken, ha rendkívüli vízkárok nem következnek, a múlt évihez képest, kisebb mértékben fognak előfordulni.

19. *Anyagok és termények vásárlása.* A 773 frtnyi csekély költségkevesblet egyes helyi tételek kisebb mérvű különbségéből ered, s az ezen rovat alatt előirányzott rendes szükségletet képező összeggel szemben fontossággal nem bir.

20. *Leltári tárgyak beszerzése.* A 920 frtnyi költség-szaporulat indokát abban leli, hogy a bustyaházai erdőhivatalnál az 1885. évben az elhasznált leltári tárgyak pótlására különféle szerszámok beszerzése vált szükségessé.

21. *Egyéb előre nem látott költségek.* A 355 frtnyi kisebb mérvű kiadási többlet a múlt eredmény és a tényleges szükséglet mértéke szerint vétetett fel.



22. *Állami kezelés alá átvett községi erdők érdekében tett kiadások.* A községek, valamint az 1879. évi XXXI. t.-cz. 17. §-ában felsorolt erdőbirtokosok is, az ép említett törvény 21. §-a értelmében a gazdasági terv szerinti erdőkezelés biztosítása végett kötelesek lévén szakértő erdőtiszteket tartani, Árva- és Csikmegye, valamint Eperjes sz. kir. város közönsége azon kérelmüket terjesztették elé, hogy miután állami erdőtisztek által reménylik a legczélszerűbb kezelést elérni, erdeik állami kezelés alá vétessenek. Minthogy pedig a törvény céljainak s a községi erdők lehető jó kezelésének az állami erdőtisztek által való gondozás a jelenlegi viszonyok között a községek és közgazdasági követelmények érdekeire való tekintettel leginkább megfelel, Árva- és Csikmegye közsegeivel, valamint Eperjes városával szerződés kötött és ehez képest a 22. rovaton előírányzott 19.250 frtnyi költségnek fölvétele szükségessé vált.

23. *Uradalmi ügyészségek költségeinek megtérítése.* A pénzügyministeriummal létesült közös megállapodás szerint a jogi képviselőtért a pénzügyi tárczának eddig megtérített 25.000 frtnyi költség-hányad jövőre megszüntettetik.

### Bevétel.

1. a) *Tüzifaeladás.* Az előírányzott 15.829 frtnyi bevételi szaporulat az állami erdőkben termelt tűzifa iránt nyilvánuló nagyobb keresletben leli magyarázatát.

b) *Épület- és műszerfa eladás.* Az ezen rovaton mutatózó 50.565 frtnyi jövedelmi apadás részben onnan ered, hogy több erdőterület a múlt évben telepítési célokra eladotván, az évi fatermés lejjebb szállott; részben pedig onnan, hogy némely erdőkből a megállapított gazdasági üzemtervek szerint kevesebb épületfa kerül eladás alá, végre a jövedelem csökkenésének oka a munkabérek emelkedése is.

c) *Fagyártmányok eladása.* A 40.170 frtnyi bevételi többlet Bustyaházán, Ungvárott és Nagybányán nagyobb mennyiségben eladható fagyártmányok után várható.

d) *Faszéneladás.* A 17.850 frtnyi nagyobb bevétel onnan származik, hogy a kincstári vas- és fémkohászat részére az



1885. évben az eddiginél nagyobb mennyiségű faszén átadása szükséges.

2. *Mellékhaszonvételek.* Az előirányzott 16.892 frtnyi jövedelmi többlet a belzetek, erdei legelők és egyéb mellékhasználati termények kedvezőbb értékesítéséből várható.

3. *Anyagok és termények eladása.* 4. *Leltári tárgyak eladása.* Az 1884. évre előirányzott összegnél együttevén 557 frttal felvett nagyobb bevétel változó és alárendelt tételekből ered.

5. *Térítmények.* A múlt évi tényleges eredmények teszik szükségessé ezen rovaton a bevételnek 1.746 frttal való apasztását.

6. *Egyéb bevételek.* Az árvai szállományi erdőbirtok jövedelmének a pénzügyministeriummal létesült egyetértő megállapodás szerint az erdészeti javára történendő elszámolása- és ezen rovaton való előirányzatából származik a 16.115 frtnyi jövedelem gyarapodás.

7. *Az állami kezelés alá átvett erdőkért a községek által fizetett díjak.* Ezen 19.250 frtnyi új bevételi tétel onnan származik, hogy az államerdészeti az árva- és csikmegyei községek, valamint Eperjes város erdeinek kezelését az említett és szerződésileg biztosított összeg megtérítésének feltétele mellett átvette.

### Erdőfelügyelőségek.

A múlt évre előirányzott 111.650 frttal szemben a jövő 1885. évre 5.350 frttal több irányoztatik elő, mivel a múlt évben felállított 4 új erdőfelügyelőségi terület költségei, melyek akkor csak az évi járandóságok  $\frac{3}{4}$  részével vétettek számításba, az 1885. évre egészben, vagyis az azoknál szervezett négy erdőfelügyelői és négy alerdőfelügyelői állomással járó egész évi illetőségek vétettek fel, illetőleg irányoztatik elő.

### Országos erdei alap.

Az alap kiadásánál az erdőítési célokra szükséges 10.000 forintnyi összeg ugyanaz, mely az 1884. évre volt elő-



irányozva, a törvény által kívánt szakképzett erdőőrök nevelésére szükséges költség azonban egészben véve 3.150 frtnyi szaporulattal vétetett fel, mely összeg a Gyergyó-Sz.-Miklóson és a Vadászerdőben az 1885. évi június hó végéig felállítandó erdőőri szakiskoláknál felmerülő újabb kiadások fedezésére, u. m.: a tanító személyzetnek a kiadások részletezése szerint megjelölt díjazására, a tanulók élelmezési költségeinek pótlására, s az iskolák részére szükségelt taneszközök megszerzésére igényeltetik.

Az alap részére több irányoztatott elő 200 frttal, azért, mert az alap szabályai a jövedelem egy ötödrészének tőkésítését rendelik, s miután a jövő évre előirányzott jövedelem 1.000 frttal nagyobb, ennél fogva 200 frttal nagyobb összeg is tőkésítendő.

Az alap bevételeinek és kiadásainak összehasonlításánál 7.350 forintnyi fedezetlen kiadás, vagyis a múlt évi 5.000 frtnyi hiánnyal szemben 2.350 frtnyi több költség mutatkozik, mely az alap jövedelmeinek emelkedésével meg fog szűnni.

A 7.350 frtnyi fedezetlen hiányra nézve megemlítendőnek vélem, hogy az erdőőri szakoktatás terjesztése s az erdőtörvény rendeleteinek pontos megtartása tekintetéből multhatlanul szükséges, hogy a múlt évben Királyhalmán felállított erdőőri szakiskolán kívül az 1885. évben még Gyergyó-Sz.-Miklóson és a Vadászerdőben is egy-egy erdőőri szakiskola állíttassék fel.

A királyhalmi szakiskola feladata főleg az: hogy az Alföld erdőgazdasági viszonyainak megfelelő erdőőrök képeztesse, míg ellenben a gyergyó-sz.-miklósi szakiskola céljául a közép és magas hegységi erdők, — a vadászerdei iskola feladatául pedig a tölgyerdők tenyésztési, használati és védelmi munkálatainak megismertetése, s az ily erdőknél alkalmazandó erdőőrök kiképzése tűzetett ki.

Indokolásom kiegészítésül még csak azt kívánom megjegyezni, hogy az erdőőri szakiskolák szaporításának szükségességét már az 1884. évi költségvetés tárgyalásánál hangsúlyozván, javaslataim a törvényhozó testület által is helyesléssel fogadtattak, s hogy csak kellő számú erdőőri szakiskolák



felállítása által lesz elérhető az, hogy a kisebb erdőbirtokosok számára is megfelelő képzettségű műszaki segédszemélyzet neveltsék.

### Beruházások az állami erdőknél.

Az 1884. évre engedélyezettett . . . 193.900 frt,

Az 1885. „ előirányoztatik . . . 183.900 „

tehát kevesebb . . . 10.000 frttal.

Az 1885. évi kezelési és üzleti építkezések-, urbéri, birtokrendezési költségekre, folyószabályozásra és a kincstári erdők között s azok szomszédságában levő idegen területek és fekvőségek megvételére 183.900 frt irányoztatott elő.

### A helyi érdekű vasutak építésére.

100.000 frt vétetett föl, mely összeg a nagyváradvaskohi, maros-vásárhely-szászrégeni, taraczköz-tereseli és a vinkovcze-brecskai vasutak építésének az erdőkincstárt terhelő hozzájárulási hányadának fedezésére szükséges. Ezen összeg előreláthatólag a felsorolt vasutak hozzájárulási hányadának teljes kiegyenlítésére nem lesz elegendő; a netán szükséges nagyobb kiadás az 1884. évi XXVI. t.-czikk értelmében alakítandó erdővásárlási alaptól fog kölcsönképen fedeztetni.

## Lapszemle.

(P. D.) **Egy új fűrészpenge.** A „Revue des eaux et Forêts“ francia folyóirat ez évi 4-ik száma Thiery-nek egy érdekes cikket közli az előbbi cím alatt, melyet érdemesnek tartok egész terjedelmében megismertetni.

Mosnier-Lambin a compiegnei fűrésztelep tulajdonosa a fűrészelés egy új módját találta ki, mely méltán megérdemli a figyelmet. A pengék, melyeket használ s kettős hatályu pengéknek nevez, úgy vannak szerkesztve, hogy mind le, mind felfelé haladó mozgásuk közben fűrészelhessenek.

Az 1. ábra 5 egymásután következő fogat tüntet elő, a két első a) és b) a penge lemenése közben, a következő kettő a felme-